

Pismeni ispit iz Energetske elektrotehnike
03.02.2005.

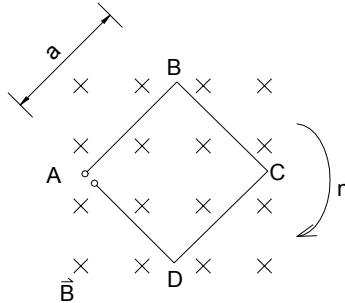
Prezime i ime: _____

A BODOVI   B BODOVI   UKUPNO

Matični broj : _____

--	--	--

- A1. Kruti žičani kvadrat stranice $a=0,2$ m vrti se konstantnom brzinom 20 okretaja u sekundi oko vrha A u ravnini okomitoj na silnice homogenog magnetskog polja indukcije $B=0,6$ T. Koliki su inducirani naponi između vrhova A i C, te B i D.

$$E_{AC} = -E = -3,016 \text{ V}$$

$$E_{BD} = 0 \text{ V}$$

- A2. Elektromotor se vrti brzinom 1500 r/min i predaje na osovini snagu od 40 kW. Promjer rotora je 500 mm. Koliko iznose:
- moment na osovini motora,
  - kutna brzina rotora,
  - obodna brzina rotora,
  - korisnost motora η ako su ukupni gubici u njemu 3500W?
  - Koliko treba platiti za energiju koju motor uzme iz mreže u trajanju od 24 sata, ako je opterećenje na osovini trajnog iznosa 40 kW, a cijena 1 kWh 50 lipa?

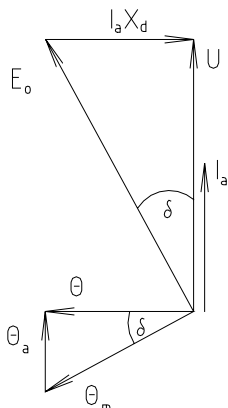
- a) **$M=254.68 \text{ Nm}$**
b) **$\omega=157.08 \text{ s}^{-1}$**
c) **$v=39.27 \text{ m/s}$**
d) **$\eta=0.92$**
e) **trošak=522 kn**

- A3. Trofazni sinkroni generator priključen je s 3 fazna vodiča i nul-vodom na potrošače koji su nesimetrično raspoređeni, pa uzimaju struje 150 A (pod kutom 90°), 150 A (pod kutom -30°) i 170 A (pod kutom -150°). Kolika će struja teći u nul-vodu?

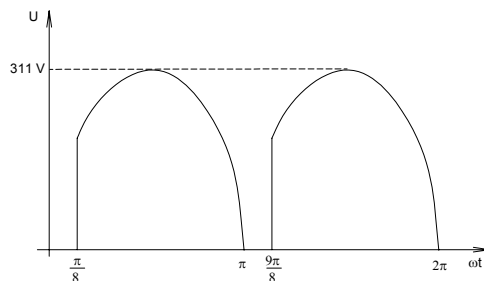
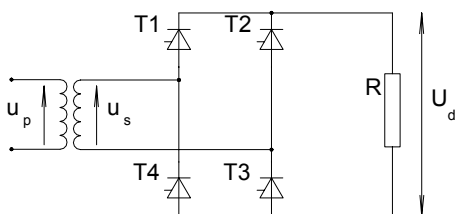
$$I=20 \text{ A pod kutem } -150 \text{ stupnjeva} \quad \text{ili} \quad I=-17.32-10j \text{ A}$$

- A4. Trofazni 4-polni sinkroni motor 600 kW, 400 V, 50 Hz, spojen u zvijezdu, ima sinkronu reaktanciju $0,6 \Omega/\text{fazi}$, a omski otpor se može zanemariti. Skicirajte fazorski dijagram i izračunajte kojem naponu E_0 mora odgovarati uzbuda motora ako treba da kod punog opterećenja motor radi s $\cos\varphi=1$. Gubici u motoru iznose 5% nazivne snage.

$$E_0 = 592.46 \text{ V}$$

- A5. Jednofazni punovalni tiristorski ispravljač priključen je na krutu mrežu napona $u = 220\sqrt{2} \sin(\omega t)$ [V]. Na ispravljač je priključeno trošilo kojem je omski otpor $R=16\Omega$. Kut upravljanja tiristorima je $\alpha=\pi/8$. Skicirajte shemu spoja i valni oblik napona na trošilu i izračunajte njegovu srednju i efektivnu vrijednost. Kolika je maksimalna vrijednost struje kroz trošilo. Zanemarite padove napona na tiristorima, induktivitetima i vodičima čitavog ispravljačkog kruga.

$$U_{sr} = 190.531 \text{ V}$$

$$U_{ef} = 218.625 \text{ V}$$

$$I_m = 19.445 \text{ A}$$

1. Voda, masenog protoka 200 kg/s , ulazi u pumpu kroz otvor promjera 20 cm i izlazi iz pumpe kroz otvor promjera 12 cm povećanog tlaka za 4 MPa . Specifični volumen vode je konstantan ($0,001 \text{ m}^3/\text{kg}$). Treba odrediti minimalnu potrebnu snagu za pogon pumpe.

$$\dot{w}_p = -827 \text{ kW}$$

2. Treba odrediti maksimalnu moguću snagu toplinskog stroja korištenjem energije izvora tople vode temperature 97°C . Temperatura okolice je 17°C , a maseni protok tople vode $2,5 \text{ kg/s}$.

$$\dot{w} = 181 \text{ kW}$$

3. Rankienov kružni proces ima termički stupanj djelovanja 35% , entalpiju na ulazu u generator pare 145 kJ/kg , entalpiju na izlazu iz turbine $2,2 \text{ MJ/kg}$ i rad pojne pumpe 10 kJ/kg . Koliko specifične topline se dovodi generatoru pare u opisanom procesu?

$$q_{\text{generatora.pare}} = 3,18 \text{ MJ/kg}$$

4. Kolik i je potreban instalirani protok za protočnu hidroelektranu (aktivna visina 20 m, ukupni stupanj djelovanja 85%) da bi faktor opterećenja (kapaciteta) iznosio 90%? Vjerojatnosna krivulja protoka ima oblik $Q(t) = 300 - 25 \cdot t$ [m^3/s] (t u mjesecima).

$$Q_i = 60 \text{ m}^3/\text{s}$$

5. Za dnevni dijagram opterećenja aproksimiran s tri pravca poznata je konstantna snaga (1 GW), ukupna energija (44000 MWh) i trajanje konstantnog opterećenja (4 h).

Nacrtati dijagram trajanja opterećenja ako je suma koeficijenata α i β jednaka 2.

